

Uutisia
kulttuurihyvinvoinnista.

Taikusydän-uutiskirje 2/2023

Eduskuntavaaleissa 2.4. ja vaaleja seuraavissa hallitusohjelmaneuvoitteluuissa tehdään merkittäviä päätöksiä liittyen kulttuurin asemaan yhteiskunnassamme sekä kulttuurin tekijöiden resursseihin ja toimintamahdollisuuksiin tulevien neljän vuoden aikana. Kulttuurihyvinvointi on vahvistanut viime vuosina rooliaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, mutta silti etenkin alan rahoitusrakenteet ovat kehittymättömät.

On tärkeää, että kulttuuri huomioidaan seuraavan hallituskauden kehittämissuohjelmissa ja hankkeissa myös muiden ministeriöiden kuin OKM:n hallinnonalalla. Hyviä esimerkkejä tästä ovat olleet Ikäohjelma, Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma, Suomen kestävän kasvun ohjelman Kansallinen hyte-palvelukonsepti, harrastamisen Suomen malli sekä harvaan asuttujen alueiden HAMA-kulttuurirahoitus. Edelleen tarvitaan yhteistyörakenteita, kulttuurilähetteen ja kulttuuripassi-käytäntöjen edistämistä kansallisella tasolla sekä panostuksia taiteeseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukena. Myös taideterapioiden asemaa tulee selkiyttää ja lisätä niiden käyttöä osana hoitoa ja kuntoutusta.

Näiden toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi jättimäisiä satsauksia, mutta niiden konkreettiset vaikutukset suomalaisten hyvinvointiin, osallisuuteen ja turvallisuuteen voivat olla merkittäviä. Mene siis mukaan oman alueesi vaalikeskusteluihin, kysy ehdokkailta kulttuurista ja käytä äänesi kulttuurin ja hyvinvoinnin hyväksi!

Anna-Mari Rosenlöf

UUSI JULKAISU: A new issue of the Nordic Journal of Arts, Culture and Health is out!

The new issue presents conference proceedings from the second Nordic Arts & Health Conference, arranged by the [Nordic Arts & Health Research Network](#) in May 2022 in Stockholm. In addition to a conference review, this issue includes four research articles, two notes from the field, a book review as well as an editorial from the Editors-in-chief Anita Jensen and Wenche Torrissen.

The journal publishes articles in English, Swedish, Danish and Norwegian.

Tutustu julkaisuun

ESITYSKUTSU:

CFP: Nordic Arts & Health Research Network meeting on 11-12 May 2023, Malmö, Sweden

The Nordic Arts and Health Research Network will organise their next network meeting on **11–12 May 2023 in Malmö**, Sweden. Competence Center for Primary Healthcare, Region Skåne will host the meeting, and the theme will be **arts and public health**. The keynote speaker on 11 May is Professor Emeritus Stephen Clift (Sidney De Haan Research Centre for Arts and Health, Canterbury Christ Church University, UK).

The call for papers is now open (Deadline: 1st April 2023). [Read more about the types of contributions and how to submit a paper.](#)

[Lue lisää verkostotapaamisesta \(englanniksi\)](#)

Kulttuurihyvinvointi hallitusohjelmaan – Kulttuurihyvinvointipoolin tavoitteet eduskuntavaaleissa

Kulttuurihyvinvointipooli on kirjannut ylös viisi toimenpidettä, joita se esittää hallitusohjelmaan kulttuurihyvinvoinnin, taiteen ja kulttuurin edistämiseksi ja vahvistamiseksi.

Tavoitteina esitetään muun muassa taiteen ja kulttuurin rahoituksen nosto yhteen prosenttiin valtion talousarviossa, kulttuurilähetteen käyttöönotto hyvinvointialueille, taideterapioiden aseman selkiyttäminen sekä taiteen roolin vahvistaminen lasten ja nuorten opetuksessa ja kasvatuksessa.

[Lue eduskuntavaalitavoitteet Kulttuurihyvinvointipoolin sivuilta](#)

UUTISET

Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto yhteistyöhön kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi

Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopiston Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta ovat sopineet kulttuurihyvinvoinnin tutkimus- ja koulutusyhteistyöstä. Kumppanuus avaa kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen monipuolisia mahdollisuuksia muun muassa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeissa, jatkuvaan oppimiseen liittyvässä yhteistyössä, konferenssien ja muiden kulttuurihyvinvointialan tapahtumien järjestämisessä, tutkimusyhteistyössä, tutkintokoulutukseen liittyvässä koulutus- ja asiantuntijayhteistyössä sekä tohtorikoulutuspoluissa.

Perustetun osaamiskeskittymän tarkoituksena on kehittää systemaattisemmin kulttuurihyvinvoinnin tutkimusta ja koulutusta sekä koota tämän äärelle keskeiset tahot Suomessa. Osaamiskeskittymä tekee tiivistä yhteistyötä Taikusydän-yhteyspisteen kanssa, jotta Suomessa tehtävä kulttuurihyvinvointialan tutkimusperustainen kehittäminen ja siitä saatava tieto saavuttaisi kaikki alan toimijat.

[Lue lisää yhteistyösopimuksesta](#)

Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma: jokaisella pirkanmaalaisella on oikeus kulttuurin luomaan hyvinvointiin

Pirkanmaalla on hyväksytty käyttöön alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma. Sen mukaan jokaiselle pirkanmaalaiselle kuuluu mahdollisuus luovaan ilmaisuun ja taiteelliseen toimijuuteen. Pirkanmaan suunnitelma on Suomen ensimmäinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma, jossa otetaan huomioon hyvinvointialueen tuomat muutokset ja se on osa lakisääteistä hyvinvoinnin ja

terveyden edistämistyötä hyvinvointialueella ja kunnissa. Suunnitelma on tuotettu osana Pirkanmaan liiton Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus -hanketta (PirSOTE). Sen valmistelusta ja kirjoittamisesta ovat vastanneet Pilvi Kuitu ja Suvi Laakso Kulttuurikeskus PiiPoosta ja Pilvi Nissilä Tampereen kaupungilta.

Tutustu [Pirkanmaan alueelliseen kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan](#).

Seuraa tapahtumauutisia [Pirkanmaan Taikusydän -kulttuurihyvinvoinnin alueverkoston sivuilta](#).

[Lue lisää kulttuurihyvinvointisuunnitelmasta](#)

Terveyden edistämisen määrärahaa kahdeksalle hankkeelle

Kahdeksan hanketta on saanut sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää terveyden edistämisen määrärahaa. Hankkeilla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kunnissa. Myös kaksi kulttuurihyvinvointiin liittyvää hanketta sai rahoitusta.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n IHKU – Ikämiehille hyvinvointia kulttuurista - hankkeessa tavoitteena on lisätä yksinäisyyttä kokevien ja etsivän työn kautta tavoitettavien ikämiesten hyvinvointia ja osallisuutta kulttuurin keinoin. Oulun seudun omaishoitajat ry:n Minun näköinen elämä -hankkeessa tavoitteena on vahvistaa oululaisten erityislasten ja -nuorten vanhempien osallisuutta ja mielen hyvinvointia hyödyntäen taide- ja luontolähtöistä toimintaa.

[Lue lisää THL:n sivuilta](#)

Vastaa opinnäytetyökyselyyn: Taide työhyvinvoinnin tukena

Turun AMK:n Kulttuurihyvinvoinnin (YAMK) koulutusohjelman opiskelija on tekemässä opinnäytetyötä taidelähtöisten menetelmien ja taidetoiminnan käyttämisestä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Opinnäytetyötä varten kerätään tietoa kyselyllä, miten paljon toimintaa on tarjolla ja miten hyvin sitä osataan hyödyntää organisaatioissa.

Vastaa lyhyeen, anonyymiin Webropol-kyselyyn, joka on auki 12.3.2023 asti. Vastaan otetaan mielellään myös pidempiä tarinoita. Tarinan voi lähettää sähköpostilla tai liittää Webropol-kyselyn liitteeksi anonyymina tiedostona. Kyselyn tuloksista viestitään opinnäytetyön lisäksi Taikusydämen blogissa. Lisätietoja ja sähköpostivastaukset: Sisko Vähämäki, sisko.vahamaki@edu.turkuamk.fi.

[Vastaa kyselyyn \(Webropol\)](#)

Mielenterveyden keskusliitto: Hevimusiikki tukee mielenterveyttä

Mielenterveyden keskusliiton kulttuuriteemana on tänä vuonna hevimusiikki, joka tutkimusten mukaan on kuuntelijoille väylä käsitellä mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä kuten tunteita ja pelkoja. Liiton kulttuurikummina aloitti 14.2. Raskasta joulua -kiertueen perustaja, kitaristi Erkki Korhonen.

Hevikulttuuriin liittyy usein mielikuvia vihaisuudesta ja aggression herättämisestä, mutta tutkimusten mukaan todellisuus on monipuolisempi. ”Musiikin avulla voidaan käsitellä tunteita laidasta laitaan, eikä hevigenre pelkää tarttua kaikkein synkimpiinkään aiheisiin, kuten itsetuhoisuuteen, masennukseen ja kuoleman pelkoon”, kertoo Mielenterveyden keskusliiton kulttuurituottaja Nina Tuittu.

[Lue lisää Mielenterveyden keskusliiton sivuilta](#)

BLOGIT

Taikusydän-blogi: Tilanne päällä – katsaus kulttuurihyvinvointialan viime vuosien kehitykseen

Blogissa Taikusydämen Anna-Mari Rosenlöf luo katsauksen kulttuurihyvinvointialan viime vuosien kehitykseen Kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöryhmä Taiku3:n toimikauden päättyessä. Blogin pohjana on kirjoittajan puheenvuoro yhteistyöryhmän päätösseminaarissa Säätälöllä 9. helmikuuta 2023. Kirjoittaja on toiminut Taiku3- ja Taiku2 -työryhmissä pysyvänä asiantuntijana.

[Lue blogikirjoitus](#)

TAPAHTUMAT

Valtakunnallinen digikulttuurialusta meidänkin kuntaan?, to 2.3.2023, klo 8.30–9.15, etätapahtuma

Kuntien kulttuuritoiminnan yhteispiste Yhteistuumin järjestää verkossa aamukahvitilaisuuden, jossa esitellään Lämpiö.fi -palvelua. Millaisia palveluita kunnat voisivat asukkailleen Lämpiön kautta tarjota ja mitä se maksaa? Lämpiö on valtakunnallinen kulttuurihanke, jossa keskitetään ikääntyneille tarkoitettuja digikulttuuripalveluita samalle verkkoalustalle. Hankkeessa on mukana Helsinki, Jyväskylä, Oulu, Tampere ja Turku.

[Lue lisää Yhteistuumin-sivuilta](#)

Vaalipaneeli: Mitä väliä kulttuurilla on?, to 16.3.2023, klo 18.30–19.30, Helsinki ja etänä

Eduskuntavaalipaneeli Nuori Kulttuuri Talks: "Mitä väliä kulttuurilla on?" kulttuurihyvinvoinnista ja kulttuurin harrastamisesta järjestetään 16.3. keskustakirjasto Oodin Majansalissa Helsingissä. Tilaisuus striimataan myös Nuorisoseurojen YouTube-kanavalle (@nuorisoseurat). Tilaisuuden järjestävät Suomen Nuorisoseurat ja Nuori Kulttuuri, Suomen Nuorisosirkusliitto, Sivistysliitto Kansalaisfoorumi (SKAF) sekä Kulttuurihyvinvointipooli. Tilaisuus on avoin yleisölle, ei ennakkoilmoittautumista.

[Lue lisää vaalipaneelista](#)

**Tulevaisuuden sote:
Kulttuurihyvinvointi osaksi arkea,
ke 22.3.2023, klo 12.30–16.00,
etätapahtuma**

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos järjestää verkossa kulttuurihyvinvointiin keskittyvän tapahtuman, jossa luodaan katsaus tämänhetkiseen kulttuurihyvinvoinnin tilaan ja meneillään oleviin kehittämishankkeisiin ja toimintatapoihin. Tapahtuma on suunnattu kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijoille ja muille kulttuurihyvinvoinnista kiinnostuneille eri hallinnon aloilla. Tapahtuman puheenjohtajana on aluekoordinaattori Piia Astila, Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmasta.

Lue ohjelma THL:n sivuilta ja ilmoittaudu tapahtumaan

**Taiken kuntailtapäivä:
Hyvinvointia kulttuurista – Kunnat
ja alueet samalla polulla, ti
28.3.2023, klo 14–15.30, webinaari**

Miten kulttuurihyvinvoinnin palvelut tavoittavat asiakkaan alueuudistuksen jälkeen? Kuinka toimii yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnoilla? Hyvinvointialueen tavoitteena on palvella alueensa asukkaita tasapuolisesti ja laki edellyttää kunnan tarjoavan kulttuuripalvelua kaikille kuntalaisilleen. Kulttuuripalvelut ovat kuitenkin eri kunnissa erilaisia. Kuntailtapäivässä kuullaan kokemuksia ja esimerkkejä kulttuurihyvinvoinnin palveluista Tampereelta, Pirkanmaalta, Seinäjoelta ja valtakunnallisesti.

Save the Date!

Merkkaa jo kalenteriin myös Taiken ”Taide vaikuttaa. Laadukas kulttuurihyvinvointi” -webinaari, to 20.4.2023, klo 9–11.30.

Lue lisää ja ilmoittaudu kuntailtapäivään

**Save the date: TOSI toimia!
Nuorten aikuisten taidelähtöisen
hankkeen päätöstapahtumien
viikko, 3.–10.5.2023, Tampere**

Nuorten aikuisten taidelähtöinen TOSI-hanke päättyy tapahtumaviikkoon Tampereella 3.–

**Elossa!-hankkeen päätöstilaisuus:
Vanhustyön luovemmat kasvot, to
23.3.2023, 8.30–15.45, Vantaa ja
etänä**

Elossa! Luovaa alaa ja hoivakoteja elvyttämässä yhteiskehittämällä -hankkeen päätöstilaisuus, Vanhustyön luovemmat kasvot, järjestetään 23.3. Ravintola Wanha Bäckbyssä Vantaan Tikkurilassa. Päätöstapahtumassa nousevat esille muun muassa luovat menetelmät, Helsingin Seniorisäätiön ikääntyneet asukkaat, luovien toimijoiden liiketoimintamallit sekä hankkeen aikana kehitetty yhteistoimintamalli. Tapahtumaan voi osallistua myös verkossa, linkki lähetetään ilmoittautuneille. Ilmoittautumiset viimeistään 19.3.

Lue lisää Laurea AMK:n sivuilta ja ilmoittaudu tapahtumaan

**Kulttuurihyvinvointitoiminnan
taloudellinen arviointi -seminaari,
ti 18.4.2023, klo 9.30–14.45,
Helsinki**

ArtWell-selvityshankkeen avoin päätösseminaari hankkeen tuloksista järjestetään 18.4. Musiikkitalolla Helsingissä. Hankkeessa kulttuurihyvinvointitoiminnan vaikuttavuutta on tarkasteltu hyvinvointivaikutusten ja taloudellisen arvioinnin näkökulmasta.

Päätösseminaarissa esitellään selvitystyön tulokset, julkaistaan tulosten pohjalta laaditut toimenpidesuosituksen kulttuurihyvinvointitoiminnan taloudellisen arvioinnin kehittämiseksi sekä esitellään hankkeessa kehitetty laskentamalli, joka mahdollistaa osallisuutta tukevan kulttuurihyvinvointitoiminnan taloudellisen arvioinnin. Valtioneuvoston rahoittamaa tutkimushanketta toteuttaa Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talo, Taideyliopiston CERADA-tutkimuskeskus ja Kulttuurihyvinvointipooli.

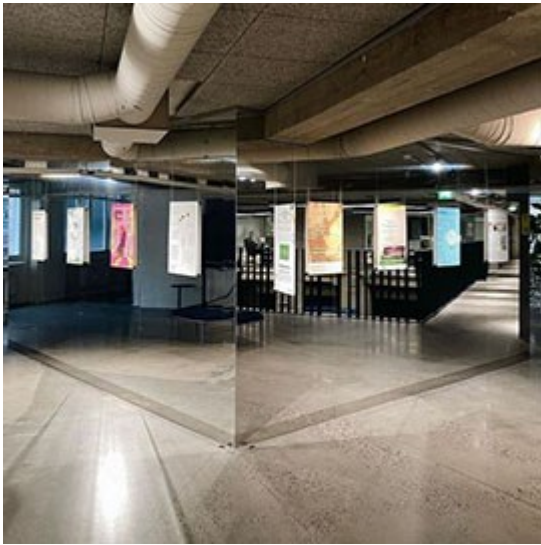
Lue lisää tapahtumasta

**Mental Health Art Week (MHAW),
“Tunne tunteesi”, 22.–28.5.2023**

Mental Health Art Week (MHAW) -tapahtumaviikko järjestetään yhdeksättä kertaa 22.–28.5.2023 teemalla Tunne tunteesi. Viikon aikana MIELI Suomen mielenterveys ry:n

10.5.2023. TOSI-hankkeessa tuetaan alle 30-vuotiaiden nuorten osallisuutta ja hyvinvointia taidelähtöisellä toiminnalla, edistetään taiteilijoiden työllisyyttä sekä vahvistetaan Pirkanmaan maakunnallisia kulttuurihyvinvointipalveluja. Päätösviikolla on mukana muun muassa toimintaan osallistuneita nuoria, sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalvelujen ammattilaisia sekä taide- ja kulttuurialan osaajia.

[Seuraa tapahtumaviikkoa Facebook-tapahtumasivulta](#)

paikalliset jäsenyhdistykset järjestävät kulttuuri- ja taidepainotteisia tapahtumia ympäri Suomen. Tapahtumaviikon tavoitteena on vahvistaa kulttuurihyvinvointia ja lisätä tietoa kulttuoriosallistumisen vaikutuksista mielenterveyteen. Tarkempi ohjelma julkaistaan huhtikuun aikana mieli.fi -verkkosivuilla.

Ajankohtaisista asioista kerrotaan myös [MHAW-tapahtuman Facebook-sivuilla](#).

[Lue lisää tapahtumasta](#)

Kulttuurihyvinvointialan julistenäyttely, Metropolia, Arabian kampus, Helsinki

Metropolia Ammattikorkeakoulun Arabian kampuksen näyttelyaulassa voi tutustua kulttuurihyvinvointialan ammattilaisten työhön posterinäyttelyn muodossa. Posterit esittelevät kulttuurihyvinvoinnin YAMK-tutkinnossa (Creativity and Arts in Social and Health Fields) opiskelevien toteuttamia projekteja, jotka pureutuivat monenlaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Näyttely on avoinna kampuksen aukioloaikoina ja se on avoin kaikille.

[Lue lisää \(Instagram\)](#)

RAHOITUKSET

Taike: Erityisavustukset harvaan asutun maaseudun kulttuuritoimintaan, haku aika 15.2.–15.3.2023

Taiteen edistämiskeskuksella on haku avoinna vuonna 2023–2024 toteutettaviin taide- ja kulttuurihankkeisiin harvaan asutulla maaseudulla. Avustus on tarkoitettu oikeuskelpoisille yhteisöille, kuten kunnille, säätiöille, yhdistyksille, osuuskunnille ja yrityksille. Harvaan asutun maaseudun (hama-alue) taide- ja kulttuuritoimintaan on jaossa kolmannella hakukierroksella lähes kaksi miljoonaa euroa.

[Lue avustuksen hakuohjeet Taiken sivuilta](#)

KOULUTUKSET

Turun AMK (avoin AMK): Kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten osaajakoulutus – ilmoittaudu mukaan!

Kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten osaajakoulutus (35 op) koostuu viidestä opintojaksosta, jotka keskittyvät mm. oman osaamisen markkinointiin, palveluiden saavutettavuuteen ja digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin. Koulutuksen tavoitteena on lisätä kulttuuri- ja taideoilla työskentelevien henkilöiden, freelancereiden ja itsensä työllistäjien ammatillista osaamista.

Kokonaisuudesta voi valita kiinnostavia yksittäisiä opintojaksosia tai suorittaa koko 35 op laajuinen osaajakoulutuksen. Koulutuksen opintojaksot toteutetaan joko lähiopetuksena, verkko-opintoina tai näiden yhdistelminä. Koulutus on mahdollista suorittaa työn ohessa. Opintojaksot toteutetaan avoimen AMK:n opintoina ja koulutus on osallistujille maksuton. Koulutus on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama.

[Lue lisää koulutuksesta ja ilmoittautumisesta](#)

JULKAISUT

Cuporen tietokortti: Hyvinvointia lähiössä – Kulttuurin merkitys lähiöissä asuville ihmisille

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore ja Jyväskylän yliopisto ovat tehneet tapaustutkimuksen, jossa todetaan, että lähiöiden kulttuuritoiminnan järjestämisessä on tärkeää ottaa huomioon eri asukasryhmien tarpeet ja mielenkiinnon kohteet. Tutkimuksessa havaittiin, että kulttuuritoiminnalla on merkitystä yksilöiden hyvinvoinnille ja viihtymiselle ihmisten arjen ympäristöissä. Kulttuuriosallistumista lähiöissä voidaan tukea keräämällä tietoa ja edistämällä eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Tapaustutkimuksen kohteena ovat olleet Jyväskylän kaupunki ja sen kaksi lähiötä, Huhtasuo ja Keltinmäki-Myllyjärvi.

[Lue lisää Cuporen sivuilta](#)

OPINNÄYTETYÖT

Kulttuurikasvatussuunnitelmilla taitoja, kokemuksia ja innostusta

Hartolan ja Juvan kuntien tilaamassa kulttuurikasvatussuunnitelmien kehitystyössä selvitettiin, minkälaiset kulttuurikasvatussuunnitelmat halutaan luoda palvelemaan esi- ja perusopetusta ja mitä konkreettisella tasolla tulee tapahtua, että toimivat suunnitelmat saadaan luoduksi. Menetelminä käytettiin muotoiluajattelua ja palvelumuotoilua prosessien kuvaamisessa. Kulttuurikasvatussuunnitelmat toteutettiin hyödyntäen kuntien asiantuntijaverkostoja moniammatillisessa yhteiskehittämisessä.

Kuusisto, Johanna & Muurinen, Anna-Maija (2022): Kulttuurikasvatussuunnitelmilla taitoja, kokemuksia ja innostusta: Hartolaan ja Juvalle. Opinnäytetyö. Yhteisöpedagogi YAMK. Kulttuurihyvinvoinnin koulutus (ylempi amk).

[Lue opinnäytetyö](#)

**Taikusydän on kulttuurihyvinvoinnin
valtakunnallinen yhteyspiste.**

Viestimme kulttuurihyvinvointialan
ajankohtaisista uutisista noin kerran
kuukaudessa.

#kulttuurihyvinvointi

Osoitelähde: saat tämän viestin, koska olet
postituslistallamme.

taikusydan@turkuamk.fi

taikusydan.fi

[Tilaa uutiskirje](#) | [Peruuta uutiskirje](#)

Taikusydän
Joukahaisenkatu 3
20520 Turku